

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА

У кризових умовах господарювання найважливішим для суб'єктів господарювання є розробка та запровадження системи антикризового управління. Під антикризовим управлінням розуміємо діяльність, спрямовану на виявлення кризових явищ у господарській діяльності підприємства, діагностику їх симптомів, розробку заходів щодо зменшення негативного впливу кризи та використання її чинників для подальшого розвитку [3]. Таким чином, система антикризового управління – це розробка комплексу заходів щодо діагностики фінансового стану та упередження фінансової кризи суб'єкта господарювання. Головна проблема більшості управлінців – вони не знають або не помічають основні чинники виникнення фінансової кризи на підприємстві та не здійснюють своєчасну діагностику фінансового стану. Фінансова криза, в нашому розумінні – це фаза розбалансованої діяльності суб'єкта господарювання з одночасними обмеженими можливостями впливу керівництва підприємства щодо стабілізації фінансової рівноваги. Фактично, фінансова криза – це ймовірність неплатоспроможності та банкрутства суб'єкта господарювання, діяльність якого відбувається нижче точки беззбитковості або нестача потенціалу для кращого функціонування.

Головні чинники фінансової кризи підприємства поділяються на зовнішні (не залежать від діяльності підприємства) та внутрішні (прямо залежать від підприємства).

До основних екзогенних (зовнішніх) чинників фінансової кризи підприємства належать:

- падіння кон'юнктури в економіці в цілому;
- стрімке підвищення рівня інфляції;
- нестабільність податкового законодавства;
- нестабільність фінансового та валютного ринків;
- підвищення конкуренції на ринку або криза окремої галузі;
- зростання монополії на ринку;
- політична нестабільність.

Головними ендегенними (внутрішніми) чинниками фінансової кризи можна назвати:

- відсутність стратегії розвитку підприємства;
- розбалансованість організаційної структури;
- низький рівень управління;
- неналежний рівень маркетингу та втрата ринків збуту продукції;
- простої виробничих потужностей;
- низька продуктивність праці робітників [1; 2].

Слід зазначити, що всі вищеперераховані чинники фінансової кризи взаємопов'язані між собою і разом представляють комплекс причинно-наслідкових зв'язків. Хоча, у кожному випадку фінансової кризи окремого суб'єкта господарювання виявляється ряд своїх специфічних причин фінансової неспроможності, але всі вони відносяться до перерахованих вище.

Дані чинники фінансової кризи мають такі наслідки для господарської діяльності суб'єктів господарювання:

- значне зменшення споживачів готової продукції;
- зниження обсягів замовлень та укладених контрактів щодо реалізації продукції;
- стрімке зростання виробничої собівартості, а також зменшення продуктивності праці;
- зростання обсягів неліквідних оборотних активів та поява понаднормових запасів;
- значне падіння обсягів реалізації і, відповідно, зменшення чистого доходу підприємства.

Отже, з метою попередження фінансової кризи слід проводити комплексну діагностику фінансового стану підприємства. Особливого значення для підприємств, що мають кризовий стан, набуває система антикризового управління, яка передбачає розробку стабілізаційної програми, спрямованої, в першу чергу, на відновлення платоспроможності підприємства.

Список літератури:

1. [Ганзюк С. М.](#) Фінансова криза підприємств України [Електронний ресурс] / С. М. Ганзюк // [Молодий вчений](#). - 2016. - № 3. - С. 49-52. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_3_15
2. [Татькова З.](#) Санація як вихід із фінансової кризи [Електронний ресурс] / З. Татькова // [Слово Національної школи суддів України](#). - 2013. - № 2. - С. 48-57. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cln_2013_2_8
3. [Мельник В. М.](#) Фінансова криза підприємства: визначення з позиції циклічної динаміки його розвитку [Електронний ресурс] / В. М. Мельник, І. М. Калінська // [Бізнес Інформ](#). - 2012. - № 11. - С. 178-182. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_11_45